

H E R Ä Ä M I N E N

Kate Chopin

FAROS

Sisällysluettelo

Lukijalle

Herääminen

Luku I

Luku II

Luku III

Luku IV

Luku V

Luku VI

Luku VII

Luku VIII

Luku IX

Luku X

Luku XI

Luku XII

Luku XIII

Luku XIV

Luku XV

Luku XVI

Luku XVIII

Luku XIX

Luku XX

Luku XXI

Luku XXII

Luku XXIII

Luku XXIV

Luku XXV
Luku XXVI
Luku XXVII
Luku XXVIII
Luku XXIX
Luku XXX
Luku XXXI
Luku XXXII
Luku XXXIII
Luku XXXIV
Luku XXXV
Luku XXXVI
Luku XXXVII
Luku XXXVIII
Luku XXXIX

Lukijalle

Kate Chopin on ollut Suomessa vähän tunnettu, toisin kuin angloamerikkalaisessa maailmassa, jossa hänen tuotantonsa on uudelleen löytymisensä jälkeen kuulunut oppilaitosten kirjallisuuskurssien vakiolukemistoon. Lähes 70 vuodeksi unohdetun amerikkalaiskirjailijan novellit ja varsinkin hänen pienoisromaaninsa *The Awakening* nostettiin esiin naisliikkeen toisen aallon aikana 1970-luvun vaihteessa ja siitä lähtien sitä on pidetty varhaisen feminismin edustajana.

Teosta ja erityisesti sen loppuratkaisua on kuitenkin tulkittu ristiriitaisesti. Naisliikkeen tulkinnoissa teoksen päähenkilö on nähty esitaistelijana ja symbolina. Kriitikoiden mukaan kirjan perusasenne on päinvastoin kaikkea muuta kuin feministinen. Teosta on pidetty ylistyslauluna seksuaalisuudelle ja elegiana naiseudelle. Vaikka romaanissa onkin selkeitä feministisiä piirteitä, sitä ei voi pitää tendenssiromaanina, eikä Kate Chopin omien sanojensa mukaan pyrkinyt opettamaan, suosittelemaan tai neuvomaan, sillä ”taide ja teesi eivät ole yhteensopivia”. Yhdestä asiasta vallitsee kuitenkin suuri yksimielisyys: romaani on voimakas ja ihailtava taideteos.

Kate Chopin aloitti kirjailijanuransa jäätyään leskeksi 33-vuotiaana. Siihen asti hän oli ollut Oscar Chopinin, puuvillakauppiaan ja tilanomistajan, vaimo ja kuuden lapsen äiti. Kate Chopin syntyi 1850 St. Louisissa kreoliäidin ja irlantilaisen emigrantti-isän tyttärenä. Äiti, Eliza Faris, kuului vauraaseen paikalliseen sukuun. Isä, Thomas O’Flaherty, toimi menestyksekkäänä yrittäjänä ja kauppiana, kunnes kuoli junaonnettomuudessa Katen ollessa viisivuotias. Eliza

O'Flaherty ei mennyt uudelleen naimisiin vaan hoiti leskenä miehensä jättämää omaisuutta.

Katherine O'Flaherty varttui kolmen naisen kasvattamana: lempeän äidin, isoäidin sekä epäsovinnaisen ja suorapuheisen isoäidin äidin, joka otti tytön ohjaamisen erityiseksi tehtäväkseen. Hän tahtoi opettaa Katen ennakkoluulottomaksi, huomiokykyiseksi ja teeskentelemättömäksi ihmiseksi. Sellainen tytöstä tulikin. Hän tarkkaili elämää ja ihmisiä ympärillään, kirjoitti päiväkirjaa, muistiinpanoja ja tarinoita jo kauan ennen kuin niitä alettiin julkaista.

Vanhan Madame Charlevillen vaikutus Kateen oli suuri. St. Louis oli aikoinaan "portti länteen" ja isoäidin äiti kertoi tytölle uskallettuja tarinoita varhaisista rajaseudun rohkeista asukkaista, yrittäjämiehistä ja -naisista. Vanhan rouvan oma suku oli aikoinaan tullut Ranskasta ja perheessä puhuttiin kotikielenä ranskaa.

Katesta kasvoi keskiverrosta poikkeava, mietiskelevä, kyselevä ja kyseenalaistava. Vaikka hän oli omapäinen ja voimakastahtoinen tyttö, hän sopeutui vallitseviin oloihin. Hän kävi nunnien pitämää katolista koulua: St. Louis Academy of the Sacred Heart. Vaikka sen päätarkoitus oli kasvattaa tyttöistä monitaitoisia katolisia vaimoja, se oli edistyksellinen koulu, joka rohkaisi oppilaitaan ajattelemaan ja keskustelemaan. Opetusohjelmaan kuuluivat jopa viimeisimmät keksinnöt ja tieteen saavutukset. Eräs koulun opettaja, irlantilainen nunna äiti O'Meara, huomasi Katen kirjoittajanlahjat ja kehotti häntä kehittämään niitä.

Kirjoittaminen jäi kuitenkin taka-alalle, kun Kate meni 1870 naimisiin Oscar Chopin kanssa ja muutti New Orleansiin. Miehensä kuoltua 1883 hän palasi takaisin St. Louisiin ja ystävien kannustamana alkoi suhtautua kirjoittamiseen vakavammin. Tuohon ikään mennessä hänelle oli jo kertynyt aineistoa, elämänkokemusta ja sanomisen rohkeutta. Rohkea ja perinteitä uhmaava kirjoittaja Kate Chopin oli, vaikka aloittikin varovasti. Ajan

tavan mukaan hän tarjosi tarinoitaan sanomalehtiin julkaistavaksi. Hänen toisinajattelunsa ei ollut vielä radikalisoitunut ja hänen kertomuksensa kuvasivat elämää ja ihmisiä Louisianan maaseudulla. Monet ensimmäisistä kertomuksista julkaistiin nuorille tarkoitetuissa lehdissä. Hän kirjoitti myös runoja ja ensimmäisen romaaninsa *At Fault* (1890), mutta totesi ehkä itsekkin, että ilmaisua oli vielä hiottava lyhytmuotoisen kerronnan parissa, mihin hän sen jälkeen keskittyikin. Maupassantin novellit olivat tehneet häneen syvän, jopa käänteentekevän, vaikutuksen. Hän myös käänsi niitä ja ne näyttävät olleen hänen omien töidensä kirjallisina esikuvina.

Chopinin elämänmakuiset novellit osoittautuivat suosituiksi ja niistä julkaistiin kaksi kokoelmaa *Bayou Folk* (1894) ja *A Night in Acadie* (1897). Varsinkin *Bayou Folk* otettiin innostuneesti vastaan. Novellit loivat Kate Chopinille maineen Louisianan paikalliskirjailijana ja muutamat kriitikot näkivät hänessä aineksia enempäänkin. Kertomuksissa onkin sellaista universaalia otetta, joka irrottaa ne paikasta.

Novellikokoelmien saama menestys rohkaisi Kate Chopinia kirjailijana. Se sai hänet suhtautumaan kirjoittamiseen entistä kunnianhimoisemmin ja ilmaisemaan ajatuksiaan entistä suuremmin ja rohkeammin. Paikalliskirjailijan asema ei tyydyttänyt häntä, hän tähtäsi korkeammalle. Varsin viisaasti Kate Chopin kirjoitti aiheista, jotka parhaiten tunsivat. Enimmäkseen hänen kertomuksensa käsittelivät aikalaisnaisten elämää ja kohtaloita, pelkistetyimmillään pieninä oivaltavina välähdyksinä. Naisen vapaa tahto ja valinta olivat yhä useammin hänen aiheinaan. Hän kirjoitti sekä sovinnaisista ja alistuvista naisista että rohkeista ja uhmakkaista, jotka valitsivat itse oman tiensä. Hän kirjoitti myös naisista, jotka lyhyen kapinointivaiheen jälkeen saavuttivat elämässään tasapainon. Hänen toteava, moralisoimaton ja hyväksyvä tapansa suhtautua elämän ilmiöihin sai aikaan sen, että joskus hän sai tarjota kertomuksiaan usealle lehdelle, ennen kuin ne julkaistiin.

Joitakin ei julkaissut mikään lehti, koska niitä pidettiin liian realistisina ja ajalle epäeettisinä. Jotkut päätoimittajat vaativat häntä muuttamaan kertomuksiaan ja pehmentämään niiden realismia.

Kate Chopinin taiteellinen kunnianhimo, menestyksen tuoma itsetunto ja muutaman alan ammattilaisen kannustus saivat hänet ryhtymään kirjailijanuransa haastavimpaan ja rohkeimpaan hankkeeseen: kirjoittamaan pienoisromaaniaan *The Awakening*. Se ilmestyi 1899 ja aiheutti skandaalin. Todennäköisesti kirjailija oli odottanut sen jollakin tavalla kohauttavan, mutta ei ollut varautunut siihen paheksuvaan hälyyn ja murskakritiikkiin, jonka romaani sai osakseen. Sen suorasukainen ja moralisoimaton suhtautuminen naisen seksuaalisuuteen ja äitiyteen oli liikaa aikalaisille. Harvassa olivat ne kriitikot, jotka kirjaa kiittivät. Muutamat tunnustivat sen taiteelliset ansiot, mutta tuomitsivat sen moraalittomana. Aikana, jolloin kirjallisuuden päätehtävänä oli opettaa ja antaa ylevää esimerkkiä ja naisen päätehtävänä oli olla äiti ja vaimo, kirjan päähenkilö, Edna Pontellier, ei saanut ymmärtämystä. Kirjallisuuden, varsinkin naisen kirjoittaman, piti olla moraalisesti kohottavaa ja idealismin sävyttämää. Amerikkalaiset eivät olleet valmiita Chopinin tarjoilemaan naisen intohimoon. Vierasmaalaiselle naiselle se olisi ehkä helpommin suotu, mutta Edna oli amerikkalainen vaimo ja äiti, joka rikkoi sääntöjä eikä edes osoittanut katumusta. Kate Chopinia kehoitettiin palaamaan kertomustensa pariin kirjoittamaan "sulokkaista henkilöistä". *The Awakening* vaiettiin unohduksiin ja Kate Chopin suljettiin kirjallisuuspiirien ulkopuolelle.

Romaanin tyrmäävä vastaanotto järkytti ja masensi Kate Chopinia. Hän oli mahdollisesti tavoitellut itselleen asemaa rohkeana kirjallisena tienraivaajana, mutta toive ei toteutunut. Hän osui johonkin, mihin ei ollut tähdännyt. Odottaessaan malttamattomana romaaninsa julkaisemista hän oli kirjoittanut kertomuksen *The Storm*, jossa hän kuvasi

aistillisuutta ja seksuaalisuutta vielä avoimemmin ja suoremmin. Tämä oli se suunta, johon hän todennäköisesti olisi ollut viemässä kirjallista ilmaisuaan. Hän näki seksuaalisuuden luonnollisena osana ihmisyyttä. Kertomus jäi kuitenkin julkaisematta, ja se olisikin luultavasti ollut liikaa sekä kriitikoille että lukijoille. *The Awakening* jäi Chopinin viimeiseksi laajemmaksi työksi, sillä sen jälkeen hän ei kirjoittanut kuin muutaman novellin. Hän kuoli jo 1904 ja loukatulla kirjailijankunnialla saattoi hyvinkin olla siihen vaikutusta.

Naisen asema ja oikeudet patriarkalisessa yhteiskunnassa olivat 1800-luvun lopulla julkisen keskustelun ja kirjallisuuden aiheina myös Pohjois-Amerikassa. Kate Chopin oli tutustunut laajasti kirjallisuuden klassikoihin ja aikalaiskirjallisuuteen, myös eurooppalaiseen. Hän piti myöhemmin St. Louisissa kirjallista salonkia ja laati kirjallisuusarvosteluja. Niitä hän kirjoitti mm. Zolan ja Ibsenin tuotannosta. Kate Chopinia voisi sanoa Pohjois-Amerikan Minna Canthiksi, niin samanlaisia ja samanaikaisia näiden naisten elämänvaiheet olivat, niin samanaikaisia tuotanto, vaikka erojakin on. Molemmat alkoivat kirjoittaa vasta jäätyään leskeksi, molemmat olivat kiinnostuneita maailman menosta, ajan aatesuuntauksista, darwinismista, lääkkeitä sielutieteen saavutuksista, jopa spiritismistä - ja ihmisistä yhteiskunnallisten muutosten keskellä. Kate Chopin oli kuitenkin romanttinen realisti ja tarkkailija, joka ei ollut kiinnostunut sosiaalisesta näkökulmasta vaan ihmisluonteesta. Minna Canth oli yhteiskunnallinen kannanottaja, julkifeministi ja puritaani. Kate Chopin piti etäisyyttä aikansa naisaktivisteihin ja muihin yhteiskunnallisiin uudistajiin eikä esiintynyt julkisesti asian puolesta. Naiset olivat joka tapauksessa kummankin tuotannon keskiössä.

Kate Chopinille on kuitenkin leimallista aistillisuus ja luonnon läsnäolo. Varsinkin pienoisoromaanissa *The Awakening* on sensuellia runoutta, tuoksua, ääniä,

valaistuksia ja tunteja. Kirjailijan vahvuuksia ovat niukka ilmaisu ja muutamin vedoin ja sanoin saavutettu osuva ihmiskuvaus ja tunnelma. Jo aikaisemmissa novelleissaan Chopin oli peiteltyemmin ja lyhyemmin osoittanut käsitystään, että naiset ja miehet olivat perustarpeiltaan samanlaisia olentoja. Sen ajan naisellisuuden säännöt vaativat kuitenkin kainoutta ja pidättyväisyyttä. Kate Chopin uskalsi osoittaa, että naisten yhteiskunnallinen vapautuminen aikaisemmista tiukoista rooleista merkitsi vapautumista myös erotiikan alueella. Hän alkoi olla viisissäkymmenissä, hän tahtoi osoittaa mihin pystyi. Hän otti polttavaksi aiheekseen naisen heräämisen olemaan oma itsensä, itsensä toteuttamisen yleensä ja seksuaalisen itsensä toteuttamisen erityisesti. Sen rohkeaksi tulkiksi hän valitsi Edna Pontellier'n. Mutta olivatko Ednan siivet tarpeeksi vahvat? Oliko "itsensä toteuttaminen" erotettavissa muusta elämästä?

Aikalaiset ottivat romaanin yksioikoisen tosissaan. Heitä järkytti Ednan "itsekkyyden". Itsekkyyden ja uhrautuvaisuuden teemat vaihtelevat Chopinin novelleissa. Hän käy vuoropuhelua naisen valintojen ja mahdollisuuksien välillä ja eräs puheenvuoro on *The Awakening*. Romaanissa Chopin näyttää yhdistävän kaiken naisen elämästä aikaisemmin käsittelemänsä: avioliiton, äitiyden, vapauden, vastuun ja seksuaalisuuden. Amerikkalaisessa kirjallisuudessa oli kyllä käsitelty avioeroa, uskottomuutta ja seksuaalisuutta, mutta yleensä kaksinaismoralismin hengessä ja viettelijätär sai yleensä rangaistuksen. *The Awakening* onkin "erilainen" amerikkalainen romaani ja lähempänä eurooppalaista kirjallisuutta. Se enteilee modernismia.

Kate Chopin vaikuttaa romaanin kertojalta ja, päinvastaisista vakuutteluistaan huolimatta, antaa kirjailijanaan välillä kuulua. Hän kirjoittaa Ednasta ymmärtävästi, mutta samalla toteavasti, tiettyä etäisyyttä pitäen. Chopinin teksti on yksinkertaista, selkeää ja todentuntuista mutta samalla monitulkintaista. Hän antaa

suoria ja epäsuoria vihjeitä ja jättää lukijan poimimaan ne. Läpi koko tekstin kulkee deterministinen pohjavirta, joka henkii kosmista yksinäisyyttä ja väistämättömyyttä. Romaanin alkuperäinen nimi olikin *A Solitary Soul*. Vaikka Ednaa ei voi pitää Kate Chopinin *alter egona*, on hänen tunnoissaan ja teoissaan niin paljon samoja elementtejä kuin kirjailijan omassa henkilöhistoriassa, että hän lienee sijoittanut Ednaan jotain omasta itsestään.

Chopin kuvaa Ednan heräämisiä, hapuilua ja etsintää, mutta onko se vain kypsymätöntä, narsistista kipuilua ja lopullinen kasvu jää saavuttamatta? Mitä Edna tekee väitetyllä, juuri löytämällään minuudella? Edna ei ole traaginen henkilö siten, että hän taistelisi ja häviäisi: hän näyttää jäävän oman itsensä ja eroottisuutensa vangiksi. Hän ei tunnu löytävän tasapainoa eikä omasta itsestään tai ympäristöstään mitään, mihin voisi kiinnittyä ja minkä varassa elää. Täydellinen vapaus johtaa täydelliseen yksinäisyyteen. Kuvaako Chopin feminismin riemuvoittoa vai sen harhakuvitelmia ja ylilyöntejä? Edna näyttää hetkeksi nousevan oman elämänsä subjektiksi patriarkalisessa yhteiskunnassa, mutta ovatko vapaus ja tiedostaminen arvaamattomia välineitä tottumattomissa käsissä? Toiveen ja todellisuuden, vapauden, vastuun ja sitoutuneisuuden vaikea yhteensovittaminen on ikiaikainen ongelma. Mitkä ovat naisen mahdollisuudet? Määrääkö Luonto lopulta naisen olemisen ehdot? Onko Edna uhri vai voittaja – vai kumpaakaan? Kate Chopin ei kerro, hän kertoo vain mitä Edna Pontellier'ille tapahtuu. Hän heittää taiturillisesti kiven ilmaan ja jättää lukijan tekemään oman päätelmänsä siitä, mihin se putoaa.

Raija Larvala

Herääminen

I

Vihreänkeltainen papukaija toisteli häkissään ovenpielessä yhä uudelleen ja uudelleen: "Menkää tiehenne! Menkää tiehenne! Lempo soikoon! Hyvä on!" Se osasi puhua hieman espanjaa ja myös kieltä, jota kukaan ei ymmärtänyt, paitsi ehkä satakieli, joka häkissään oven toisella seinustalla vihelteli raivostuttavan sinnikkäästi huilumaisia säveliään vienoon tuuleen.

Herra Pontellier ei siis voinut rauhassa lukea sanomalehteään vaan nousi tuolistaan osoittaen kyllästymisensä sekä ilmeellään että ääneen. Hän asteli läpi pylväskäytävän ja yli kapeiden kävelysiltojen, jotka yhdistivät Lebrunin huvilat toisiinsa. Hän oli istunut päärakennuksen edustalla. Papukaija ja satakieli olivat Madame Lebrunin omaisuutta ja niillä oli oikeus pitää meteliä mielin määrin. Herra Pontellier'illa oli oikeus lähteä niiden seurasta, kun ne lakkasivat olemasta viihdyttäviä.

Hän pysähtyi omalle huvilalleen, joka oli neljäs päärakennuksesta lukien ja toiseksi viimeinen. Hän istuutui pajusta punottuun keinutuoliin ja syventyi jälleen lukemaan lehteään. Oli sunnuntai ja lehti oli edellispäiväinen. Sunnuntain lehdet eivät vielä olleet tulleet Grand Isleen. Hän oli jo lukenut talousuutiset ja silmäili nyt rauhattomasti pääkirjoituksia ja muita uutisia, joita ei ollut ehtinyt lukea ennen lähtöään New Orleansista edellisenä päivänä.

Herra Pontellier käytti silmälaseja. Hän oli nelikymmenvuotias, keskimittainen, solakka, hieman kumara mies. Hänen hiuksensa olivat ruskeat ja suorat, jakaus sivulla. Hänen partansa oli siisti ja lyhyeksi ajeltu.

Aina välillä hän nosti katseensa lehdestä ja silmäili ympärilleen. Talossa oli tavallista enemmän hälinää. Päärakennusta sanottiin taloksi, erotukseksi huviloista. Linnut jatkoivat laverteluaan ja visertelyään. Kaksi nuorta tyttöä, Farivalin kaksoiset, soittivat pianolla duettoa *Zampasta*. Madame Lebrun touhusi sisään ja ulos antaen aina sisään päästyään kovalla äänellä käskyjä piha-apulaiselle ja yhtä äänekkäästi ohjeita sisäkölle tultuaan ulos. Hän oli hehkeä, viehättävä nainen ja aina pukeutunut puolihihaiseen, valkoiseen asuun. Hänen kovitetut hameensa kahisivat hänen tullessaan ja mennessään. Kauempana, erään huvilan edessä, mustapukuinen nainen asteli kainosti edestakaisin rukousnauhaansa hypistellen. Monet täysihoitolavieraat olivat menneet Beaufortin veneellä messuun Chênrière Caminadaan. Jotkut nuoret pelasivat krokettia tammien alla. Herra Pontellier'n kaksi lasta, vanterat neli- ja viisivuotiaat pikkupojat, olivat mukana. Lastenhoitaja seurasi heitä etäisen ja mietteliään näköisenä.

Lopulta herra Pontellier sytytti sikarin, alkoi polttaa ja riiputti joutilaana lehteä kädessään. Hän kiinnitti katseensa valkoiseen päivänvarjoon, joka lähestyi etanan vauhdilla hiekkarannalta. Hän näki sen selvästi keltaisten kamomillojen takaa, tammien kapeiden runkojen välistä. Lahti näytti kaukaiselta, se sulautui utuisena siniseen taivaanrantaan. Päivänvarjo jatkoi hidasta lähestymistään. Sen vaaleanpunaisen vuorin suojassa olivat hänen vaimonsa, rouva Pontellier ja nuori Robert Lebrun. Saavuttuaan huvilalle he istuutuivat hieman väsyneen näköisinä kuistin ylemmälle portaalle, vastapäätä toisiaan, kumpikin pylvääseen nojaten.

"Mitä hullutusta! Mennä nyt uimaan tähän aikaan tässä kuumuudessa!" huudahti herra Pontellier. Hän itse oli käynyt kastautumassa jo varhain. Siksi aamu tuntui hänestä niin pitkältä.

”Olet niin päivettynyt, ettei sinua tahdo tunnistaa”, hän lisäsi ja katsoi vaimoaan kuten katsotaan arvokasta henkilökohtaista omaisuutta, joka on kärsinyt vaurioita. Hänen vaimonsa nosti kätensä, voimakkaat, sopusuhtaiset kädet ja tarkasteli niitä arvostellen, vetäen hihansa ranteiden yläpuolelle. Katsellessaan käsiään hän muisti sormuksensa, jotka hän oli antanut miehelleen ennen rannalle lähtöään. Sanomatta sanaakaan hän ojensi kätensä miehelleen, joka otti, ymmärtäen, sormukset liivinsä taskusta ja pudotti ne vaimonsa avoimelle kämmenelle. Vaimo pujotti ne sormiinsa, katsoi Robertiin polviaan syleillen ja alkoi nauraa. Sormukset kimalsivat hänen sormissaan. Robert vastasi hymyillen.

”Mitä nyt?” kysyi Pontellier katsoen laiskasti ja huvittuneena vuoroin kumpaakin. Kyse oli jostain täysin joutavasta rannan tapahtumasta, jota molemmat alkoivat selostaa. Se ei kerrottuna tuntunut puoliksikaan niin hauskalta. He tajusivat sen, samoin kuin herra Pontellier’kin. Hän haukotteli ja venytteli. Sitten hän nousi sanoen, että taitaisi lähteä Kleinin hotelliin pelaamaan biljardia.

”Tulkaa mukaan, Lebrun”, hän ehdotti Robertille. Tämä tunnusti kuitenkin suoraan, että jäisi mieluummin juttelemaan rouva Pontellier’n kanssa.

”No, lähetä hänet matkaansa, kun hän alkaa ikävystyttää sinua, Edna”, neuvoi mies valmistautuessaan lähtemään.

”Ota varjosi mukaan”, rouva Pontellier huudahti ojentaen sitä miehelleen. Tämä otti päivänvarjon, avasi sen päänsä ylle, laskeutui portaat ja käveli tiehensä.

”Tuletko päivälliselle?” vaimo huusi miehensä perään. Herra Pontellier pysähtyi hetkeksi ja kohautti olkapäitään. Hän tunnusteli liivintaskuaan. Siellä oli kymmenen dollarin seteli. Hän ei tiennyt. Ehkä hän tulisi päivälliselle, ehkä ei. Kaikki riippuisi seurasta, jota hän tapaisi Kleinilla ja siitä, millaiseksi peli muodostui. Hän ei sanonut sitä, mutta hänen vaimonsa ymmärsi, nauroi ja nyökkäsi hänelle hyvästiksi.

Molemmat pojat tahtoivat seurata isäänsä nähdessään tämän lähtevän. Isä suuteli heitä ja lupasi tuoda heille makeisia ja pähkinöitä.

Rouva Pontellier'n silmät olivat eloiset ja kirikkaat ja kellertävänruskeat, hänen hiuksiensa väriset. Hänellä oli tapana suunnata ne nopeasti kohteeseensa ja pitää katseensa siihen kiinnitettynä, ikään kuin eksyneenä mietteisiin tai ajatusten sokkeloihin.

Hänen kulmakarvansa olivat aavistuksen hiuksia tummemmat. Ne olivat paksut ja lähes vaakasuorat, korostaen silmien syvyyttä. Hän näytti pikemminkin miellyttävältä kuin kauniilta. Vilpittömän ilmeensä vuoksi hänen kasvonsa olivat kiehtovat ja niiden tenhoa lisäsi piirteiden ristiriitaisuuden hienostunut väreily. Hänen käyttöksensä oli viehättävää.

Robert kääri savukkeen. Hän sanoi polttavansa savukkeita, koska hänellä ei ollut varaa sikareihin. Taskussaan hänellä kyllä oli sikari, jonka herra Pontellier oli antanut, mutta hän säästi sitä polttaakseen sen päivällisen jälkeen.

Tämä tuntui hänestä aivan luonnolliselta. Värien suhteen hän ei poikennut seuralaisestaan. Samankaltaisuutta korostivat miehen sileäksi ajellut kasvot. Niiden avoimuutta ei varjostanut huolen häiväkään. Hänen silmänsä keräsivät ja heijastivat kesäpäivän valoa ja raukeutta.

Rouva Pontellier kurottautui ottamaan kuistilla lojuvan palmunlehtiviuhkan ja alkoi leyhytellä itseään, kun taas Robert puhalteli huultensa välistä pieniä haikuja savukkeestaan. He juttelivat keskeytymättä kaikesta heidän ympärillään, hullunkurisesta sattumuksestaan uimarannalla – se tuntui jälleen hauskalta – tuulesta, puista, Chênièreen

lähteneistä ihmisistä, tammien alla krokettia pelaavista lapsista ja Farivalin kaksosista, jotka nyt esittivät *Runoilijan ja talonpojan* alkusoittoa. Robert puhui paljon itsestään. Hän oli hyvin nuori ja käyttäytyi sen mukaisesti. Rouva Pontellier puhui vähän itsestään samasta syystä. Kumpikin oli kiinnostunut siitä, mitä toinen sanoi. Robert kertoi aikovansa lähteä syksyllä Meksikoon, missä menestys odotti häntä. Hän oli aina aikeissa lähteä Meksikoon, mutta ei jotenkin koskaan päässyt sinne. Sitä odotellessa hän tyytyi vaatimattomaan asemaansa neworleansilaisessa kauppahuoneessa, jossa tasapuoliset suhteet englantia, ranskaa ja espanjaa puhuviin toivat hänelle mukavaa arvostusta kirjurina ja kirjeenvaihtajana.

Hän oli tapansa mukaan viettämässä kesälomaansa äitinsä luona Grand Islella. Ennen vanhaan, aikana ennen kuin Robert pystyi muodostamaan muistikuvia, talo oli ollut Lebrunien kesäylellisyyttä. Nyt, saatuaan rinnalleen tusinan verran huviloita, joissa oli aina hienostuneita vieraita ranskalaiskorttelista, se pystyi tarjoamaan Madame Lebrunille sen helpon ja mukavan elämän, joka näytti olevan hänen synnyinoikeutensa.

Rouva Pontellier kertoi isänsä Mississippinplantaasista ja lapsuudenkodistaan vanhan Kentuckyn sydänmailla. Hän oli amerikkalainen, jossa oli tilkka ranskalaisverta, vaikka sekin näytti laimentuneen olemattomiin. Hän luki kirjeen, jonka hänen itärannikolla kihloissa oleva sisarensa oli lähettänyt. Robert oli kiinnostunut, halusi tietää enemmän sisaruksista, minkälainen heidän isänsä oli ja kuinka kauan sitten heidän äitinsä oli kuollut.

Kun rouva Pontellier taittoi kirjeen kokoon, hänen oli aika pukeutua päivälliselle.

”Léonce ei näköjään tule”, hän sanoi vilkaisten siihen suuntaan, mihin hänen miehensä oli kadonnut. Robertkin arveli, ettei tämä tulisi, sillä Kleinilla oli paljon herrasmiehiä New Orleansin klubilta.